

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **S.**, so sídlom v B., proti odporkyni **E.**, bývajúcej v B., o **vydanie predbežného opatrenia**, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 7 C 51/2004, o dovolaní **M.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. **P.**, advokátom so sídlom v B., proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 29. marca 2006 sp. zn. 23 Co 118/2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline z 29. marca 2006 sp. zn. 23 Co 118/2006 **z r u š u j e** vo výroku, ktorým bolo odmietnuté odvolanie **M.** a vo výroku, ktorým bolo rozhodnuté o trovách odvolacieho konania; vec v rozsahu zrušenia vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Martin uznesením z 3. februára 2006 č.k. 7 C 51/2004 pripustil, aby z konania vystúpila **E.** a na jej miesto nastúpila **M.**, rodená **M.**, narodená **X.**, bývajúca v B.. O trovách konania rozhodol tak, že navrhovateľke sa nepriznáva náhrada trov konania voči odporkyni **E.**. Rozhodnutie odôvodnil tým, že navrhovateľka v konaní o nariadenie predbežného opatrenia požiadala návrhom z 18. januára 2006 o zámenu účastníka na strane odporkyne z dôvodu, že odporkyňa na základe darovacej zmluvy zo 7. januára 2005 previedla sporné nehnuteľnosti na **M.**. Návrh na zámenu odporkyne preto v zmysle § 92 ods. 2, 3 O.s.p. považoval za dôvodný. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil § 146 ods. 2 O.s.p.

Uznesenie okresného súdu napadli odporkyňa ako aj **M.** odvolaním a žiadali napadnuté uznesenie zrušiť ako právne neopodstatnené, pretože navrhovateľka svoj návrh na zámenu účastníka náležite neodôvodnila.

Krajský súd v Žiline uznesením z 29. marca 2006 sp. zn. 23 Co 118/2006 odvolanie E. ako aj M. odmietol. Navrhovateľke nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia vyplýva, že odvolanie E. odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p. ako podané neoprávnenou osobou. Na odôvodnenie výroku, ktorým odmietol odvolanie M., odvolací súd uviedol, že doručenie napadnutého uznesenia bolo M. realizované náhradným spôsobom podľa § 47 ods. 2 O.s.p. Z doručenky Okresného súdu Martin zistil, že uznesenie bolo adresátke doručované do vlastných rúk dňa 17. februára 2006. Tento pokus o doručenie bol ale podľa vyznačenia poštového doručovateľa na uvedenej zásielke neúspešný, preto bolo vykonané opakované doručovanie zásielky dňa 20. februára 2006, ale rovnako bezúspešne, v dôsledku čoho bola zásielka v ten istý deň uložená na pošte, o čom bola adresátka upovedomená. Keďže M. si zásielku do troch dní od jej uloženia nevyzdvihla, za deň doručenia sa v zmysle § 47 ods. 2 O.s.p. sa považuje posledný deň tejto lehoty – 23. február 2006. Dňom nasledujúcim po dni doručenia tohto uznesenia, t.j. 24. februára 2006 začala plynúť zákonná 15-dňová lehota na podanie odvolania, bez ohľadu na to, že adresátka si zásielku prevzala osobne na pošte dňa 9. marca 2006, ktorá v danom prípade uplynula dňom 10. marca 2006. Odvolanie podané M. na pošte dňa 21. marca 2006 považoval odvolací súd za podané oneskorene, t.j. po uplynutí zákonnej lehoty na podanie odvolania. Z tohto dôvodu odvolací súd odvolanie M. odmietol ako oneskorene podané (§ 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p.). O trovách odvolacieho konania rozhodol s poukazom na § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 146 ods. 2 O.s.p.

Odmietajúci výrok uvedeného uznesenia odvolacieho súdu napadla M. dovolaním, v ktorom uviedla, že nesprávnym postupom súdu bolo zmarené jej právo na odvolanie v zmysle § 204 O.s.p. Ak okresný súd realizoval doručenie napadnutého uznesenia náhradným spôsobom ako uvádza v rozhodnutí odvolací súd, aj pri tomto spôsobe doručenia musí zaručiť, aby nebolo porušené ustanovenie § 204 ods. 1 veta prvá O.s.p. K účinnému doručeniu zásielky spôsobom podľa § 47 ods. 2 O.s.p. môže dôjsť len vtedy, ak sa adresát v mieste doručovania zdržuje. Odvolací súd nemohol vychádzať pri posudzovaní včasnosti odvolania z § 47 ods. 2 O.s.p., keď nemal vedomosť, či sa adresát v čase doručovania zásielky v mieste doručenia zdržuje. Postup odvolacieho súdu je nesprávny, v dôsledku čoho sa vyhol vecnému preskúmaniu jej odvolania. Z uvedených dôvodov žiadala napadnuté uznesenie krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Vyjadrenie navrhovateľky sa v spise nenachádza.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 a nasl. O.s.p.).

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie, ktoré v danom prípade smeruje proti uzneseniu, je v zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdneho dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska; dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nemá znaky vyššie uvedených uznesení, preto prípustnosť dovolania M. nemožno vyvodiť z § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne

zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Ustanovenie § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Ak je konanie postihnuté niektorou z týchto väd, možno ním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie vylúčené.

Dovolací súd dospel k záveru, že konanie odvolacieho súdu a jeho rozhodnutie je postihnuté vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., je vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní odnímajúci účastníkovi možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov. O takúto vadu ide aj vtedy, ak odvolací súd odmietne odvolanie ako oneskorene podané (§ 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p.), hoci podmienky pre tento postup neboli splnené (viď aj R 23/1994).

Postup súdu pri doručovaní písomností určených do vlastných rúk adresáta, ktorý nebol zastihnutý, je upravený v ustanovení § 47 ods. 2 O.s.p. v znení do 15. októbra 2008. Podľa tohto ustanovenia platí, že ak nebol adresát písomností, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát zásielku do troch dní od uloženia nevyzdvihne, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, i keď sa adresát o uložení nedozvedel. Pre vznik fikcie doručenia zakotvenej v citovanom ustanovení („... považuje sa posledný deň lehoty za deň doručenia ...“) je predpísané súčasné splnenie nasledovných podmienok: 1/ možnosť náhradného doručenia nie je zákonom vylúčená, 2/ adresát písomnosti nebol pri doručovaní zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržoval, 3/ doručovateľ nezastihnutého adresáta vhodným spôsobom upovedomil, že príde písomnosť doručiť znova (s uvedením dňa a hodiny), 4/ druhý pokus o doručenie zostal taktiež bezvýsledný, 5/ adresát písomnosti bol vhodným spôsobom upovedomený o uložení písomnosti na pošte alebo orgáne obce, 6/ adresát si zásielku do 3 dní od uloženia nevyzdvihol. Pokiaľ z týchto podmienok nie je

splnená čo i len jedna, neuplatní sa fikcia doručenia v zmysle § 47 ods. 2 O.s.p. v znení do 15. októbra 2008.

Z obsahu dovolania je zrejmé, že dovolateľka namieta, že spomedzi uvedených podmienok uplatnenia fikcie doručenia zásielky nebola splnená podmienka jej zdržiavania sa v mieste doručenia v čase doručovania zásielky. Na dotaz dovolacieho súdu dovolateľka oznámila, že v čase doručovania zásielky dňa 17. februára 2006 sa nezdržiavala v mieste doručovania a zároveň na preukázanie svojho tvrdenia pripojila doklad o svojej neprítomnosti v uvedený deň. Podľa potvrdenia jej vtedajšieho zamestnávateľa H., s.r.o., so sídlom v B. sa v tento deň zdržiavala „v rámci svojej pracovnej náplne mimo miesta svojho trvalého bydliska“.

Všeobecné súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (viď napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04). V prípade, ak všeobecný súd nemá záver o nedodržaní zákonom ustanovenej procesnej lehoty na podanie opravného prostriedku preukázaný mimo rozumných pochybností, musí vychádzať z predpokladu, že opravný prostriedok v zákonnej lehote podaný bol (viď napr. III. ÚS 331/04). So zreteľom na zistené skutočnosti, nemohla sa uplatniť fikcia doručenia v zmysle § 47 ods. 2 O.s.p. v znení do 15. októbra 2008, preto za deň riadneho doručenia uznesenia súdu prvého stupňa bolo potrebné považovať deň, v ktorom dovolateľka prevzala toto uznesenie na pošte, t.j. 9. marec 2006. Odvolacia lehota v dôsledku toho jej začala plynúť 10. marca 2006 a skončila 25. marca 2006, ktorý pripadol na sobotu, preto posledným dňom na podanie jej odvolania bol pondelok 27. marec 2006 (§ 57 ods. 2 O.s.p.) Odvolanie, ktoré podala M. na pošte 21. marca 2006, bolo preto podané v odvolacej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.).

Z uvedeného vyplýva, že M. bola odmietnutím odvolania (ku ktorému došlo bez splnenia podmienok pre postup podľa § 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) znemožnená realizácia jeho procesného oprávnenia domáhať sa vecného preskúmania rozhodnutia súdu včas podaným opravným prostriedkom; vo vzťahu k nej došlo k odňatiu možnosti pred súdom konať v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

Vyššie uvedená procesná vada zakladá vždy prípustnosť dovolania a je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť. Najvyšší súd Slovenskej

republiky preto uznesenie Krajského súdu v Žiline v napadnutej časti (ohľadom M.) zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie (§ 243b O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14. januára 2010

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková